

AGDER FYLKESKOMMUNE

HESNESØY

UTHAVNKARTLEGGING_ENKEL LANDSKAPSANALYSE

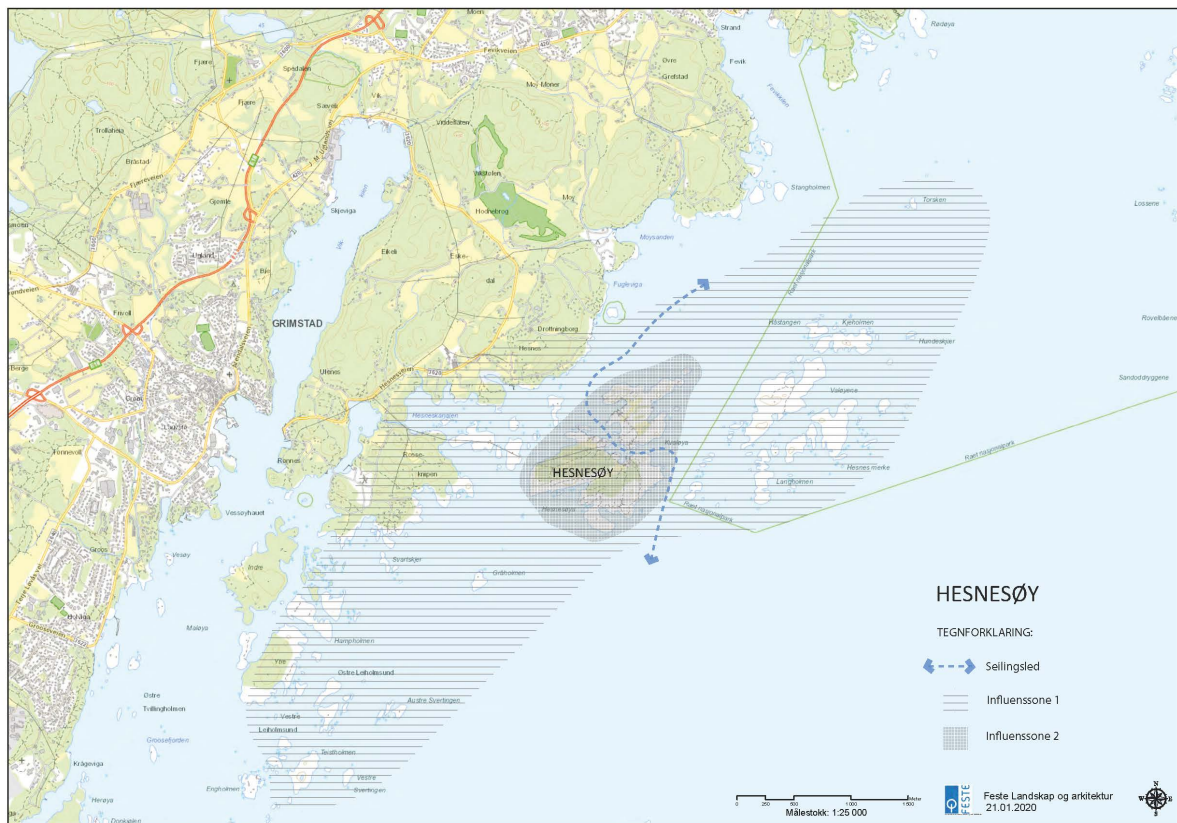


FESTE LANDSKAP ARKITEKTUR
30.04.2020

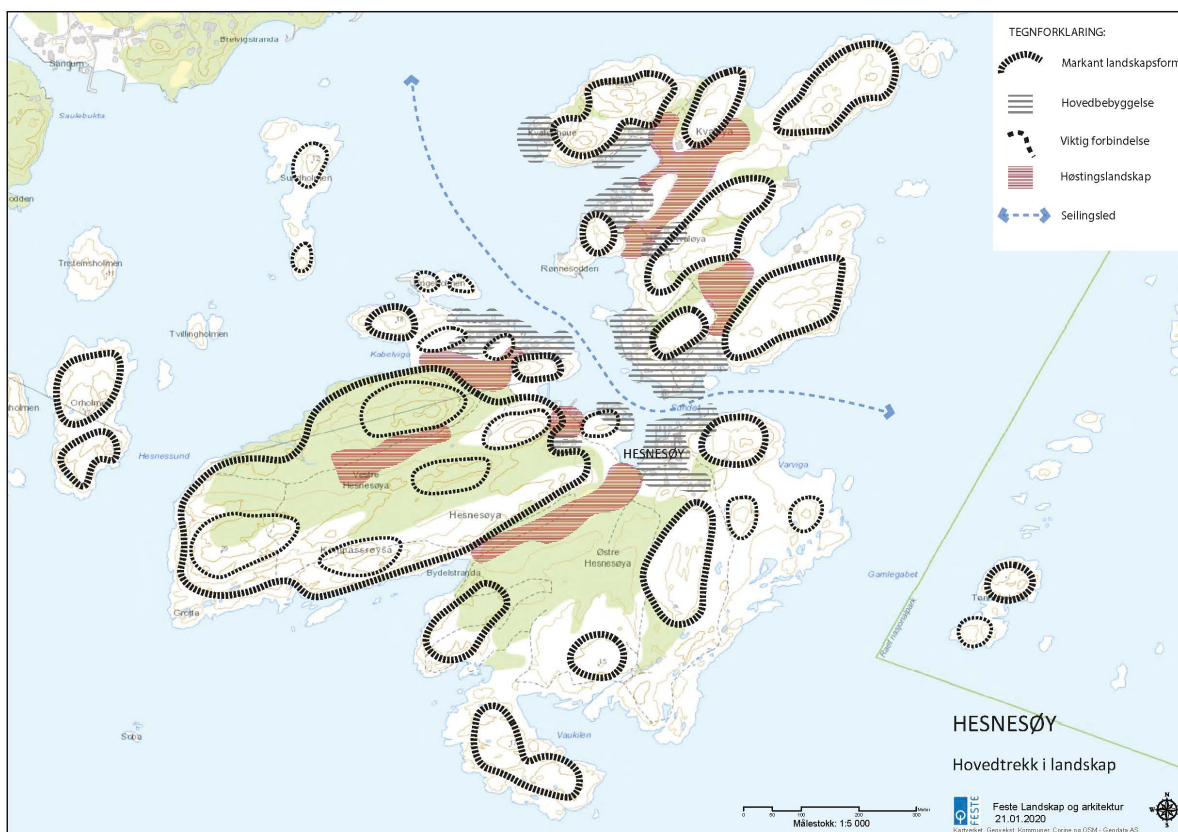
HESNESØY

Uthavna Hesnesøy med Kvaløya ligger rett utenfor Grimstad. Det spesielle med Hesnesøy er den historiske dybden fra 1000-tallet og fram til i dag. Her har både sagatidens konger og danske konger gjort seg bemerket. Uthavna og området har referanse til Henrik Ibsens sin familiehistorie.

Øya har stor grad av helhet i bebyggelse og kulturmiljø. Fisket har betydd mye opp igjennom årene og det er fortsatt noen få aktive fiskere igjen på øya.



Med influenssone menes det landskapet som er viktig for møtet med og opplevelsen av uthavna med tilkomst fra sjøen. Influenssone 1 er det store landskapet man seiler inn gjennom. Influenssone 2 er landskapsrammene rundt selve uthavna



Tabell_ Fastsetting av landskapskarakter

Sjekkliste for fastsetting av landskapskarakter HESNESØY		
<i>Forhold ved landskapet</i>	<i>Beskrivelse</i>	<i>Betydning for landskapskarakter (stor-liten)</i>
<i>Landskapets innhold</i>		
Landformer Sjø og vassdrag	De to øyene Hesnesøy og Kvaløya ligger ut mot storhavet og danner et smalt sund mellom seg. Dette gir rammer for en naturlig skjerma og lun uthavn.	Stor
Vegetasjon	Edelløvskog, noe eikeskog og litt furuskog.	Middels
Arealbruk og bebyggelse	Den eldste bebyggelsen ligger på begge sider av sundet mellom Hesnesøy og Kvaløya. Noen hus er fra 1700-tallet og noen flere er fra 1800-tallet. Noen få hytter fra 1900-tallet.	Stor

Kulturhistorien i landskapet	Uthavna er kjent fra sagatida, særlig fra striden mellom baglerne og birkebeierne. Kongsemnet Erling Magnusson Steinvegg var her med flåte i 1204 før de seilte videre til Bergen og hadde strid med birkebeierne. Den avsatte Kong Christian II lå her med sin flåte og 5000 mann før han seilte til Oslo og tilslutt endte opp som fange på Sønderborg slott . Uthavna er kjent fra hollandske losbøker fra 1500-tallet. I Kabelvik på vestre Hesnesøy er det fra 1500-tallet omtalt en hvit kirke og det var også en pestkirkegård samme sted. Dagmerket Båken på Kvaløya (1825), som fortsatt står på Valøyene, er et kjent sjømerke på kysten. Det er kjent at det var gjestgiveri på Hesnesøy i 1710. I 1801 var det 95 fastboende i uthavna og ved århundreskiftet i overkant av 130. I 1958 ble skolen lagt ned pga synkende befolkningstall og med det også andre viktige funksjoner som lostassjonen. Hesnesøy utviklet seg mer som fiskehavn etter 1945 og fortsatt er det noen yrkesfiskere igjen her.	Stor
Kulturelle referanser	Henrik Ibsen sin farfar forliste som kaptein på «Caritas» av Skien i 1797 og fant sin død i bølgene. Losen Terje Reinertsen bodde i Vigen på Kvaløya og var sammen med noen få andre loser sansynligvis inspirasjon til Terje Vigen. Kompassrøysa, Grotta, Varviga og Kabelviga er viktige stedsnavn.	Stor
Romlig - estetiske forhold	Uthavna danner en vakker og godt skjermet havn med god seilingsled. Hesnesøy endrer seg fra et småskala landskap rundt sundet til et storskala og mektig landskap på utsida. Det er mange kvaliteter i omgivelsene, bygninger, hager, brygger mm. og stor grad av helhet.	Stor
<i>Endrings- og vedlikeholds-prosesser</i>		
Aktive naturprosesser	Havstigning. Kan utgjøre en stor trussel i framtida.	Stor
Jord- og skogbruk, fiske, annet bruk av utmark	Det er en god del høstingslandskap på begge øyene, som sansynligvis benyttes som beite. Det er fortsatt aktive yrkesfiskere på begge sider av sundet.	Middels
Bygge- og anleggsvirksomhet, Transport	Sjøtransport.	Middels
<i>Sammenhenger og brudd</i>		
Geografiske og romlige	Uthavna er tydelig, fattbar og oppleves helhetlig.	Stor
Funksjonelle	Sjøsida med brygger og naust, bebyggelse.	Middels

Historiske	Brygger, naust, tidligere virksomhet som gjestgiveri, skole. Dagligvarehandel, losstasjon, tollsted, post, hager og bebyggelse.	Middels
<i>Nøkkelelementer</i>		
Naturskapte nøkkelelementer	Havet, fjorden, sundet, småbukter og vegetasjon.	Stor
Menneskeskapte nøkkelelementer	Brygger, fortøyningsbolter, hager, natursteinsmurer og -trapper, og bebyggelse.	Middels
<i>Landskapskarakter:</i>		
<i>Fortellinga (det spesielle ved denne uthavna):</i> Uthavna Hesnesøy med Kvaløya ligger rett utenfor Grimstad. Det spesielle med Hesnesøy er den historiske dybden fra 1000-tallet og fram til i dag. Her har både sagatidens konger og danske konger gjort seg bemerket. Uthavna og området har referanse til Henrik Ibsens sin familiehistorie.		
		
<i>Det er mange kvaliteter i omgivelsene; i bygninger, hager, brygger og vannfront. Stor grad av helhet</i>		

Tabell _ Verdivurdering landskapsbilde

Verdivurdering delområde						
Verdikriterier	*	**	***	****	*****	Begrunnelse
Mangfold og variasjon				x		Mangfold og variasjon, men omgivelsene er i harmoni.
Tidsdybde og kontinuitet				x		Tydelig uthavn samlet sett. Mye av miljøet langs sjøen har tidsdybde og kontinuitet.
Helhet og sammenheng					x	Helheten og sammenhengen er svært godt inntakt.
Brudd og kontrast			x			Brudd og kontrast er størst mellom indre havn og utsida mot havet.
Tilstand og hevd					x	Tilstand og hevd er svært god
Inntrykkstyrke og utsagnskraft					x	En slående og opplevelsesrik uthavn, miljøet, stedet, beliggenhet og landskapet
Lesbarhet					x	Svært tydelig og lesbar uthavn.
Tilhørighet og identitet				x		Uthavna har åpenbart en klar identitet
Oppsummering						
Styrker: Sjøsiden med autentisk og opprinnelig bygningsmiljø, brygger og hager. Beliggenheten og landskapet. Omlandet som hører til på de to øyene. Fastboende fiskere? Svakheter: Opplevs som privat. Lite lokal tilknytning. Muligheter: Tilrettelegging for arrangement og turer sommerstid. Trusler: Endringer i eksisterende bebyggelse kan endre et så helt, men sårbart sted i vesentlig grad. Høye priser og etterspørsel på sommerhus. Verneplaner og skreddersydd reguleringsplan for å styre utviklingen og ta vare på stedet.						